

Szerkesztőség:

II-ik kerület 460. házszám
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények kül-
 dendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
 könyvnyomdája, hová az
 előfizetési pénzek, a hirde-
 tések és ezeknek díjai, va-
 lamint a felszólamlások kül-
 dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
 évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
 TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
 VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
 Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
 hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Közéletünk.

(T.) A ki ott volt a polgári iskola év-
 záró vizsgálatain s némi érzékkel bir a
 közművelődést előmozdító intézmények és
 munkálkodások iránt, szívének, lelkének föl
 kellett melegednie azok láttára, a miket a
 polgári iskola tanári kara és a tanuló ifju-
 ság az elmúlt tanév eredményeként a héten
 lefolyt vizsgálatokon bemutatott.

De hát ott voltak-e mindazok, akiknek
 érdeklődniök kell az ilyen dolgok iránt?
 Ott voltak-e a szülők mind, különösen azok,
 a kik uton uffélen elégedetlenségüket han-
 goztatják? Ott voltak-e azok, a kik ellen-
 szenvvel viseltetnek még most is e hatalmas
 kulturintézmény iránt, meggyőződést sze-
 rezni akár ellenszenvük jogosultságáról, akár
 pedig arról, hogy az az ellenszenv indokol-
 latlan, sőt nevetséges.

Ott voltak-e közéletünk kiválóságai,
 közügyeink intézői, a kultura fejlesztői?

Sajnos, e tekintetben „nem“-mel kell
 válaszolnunk. Sajnálattal kellett tapasztal-
 nunk azt a fatális közönyösséget, mely
 minden haladásunkra irányuló tevékenysé-
 geknek megöloje.

Hétfőn volt a vizsgálatok első napja,
 a midőn is délelőtt a hittani vizsgálatok

tartattak meg, a hit felekezetek lelkészei
 és előjárói jelenlétében, kik általában meg-
 elégedésüknek adtak kifejezést az elért
 eredmény fölött.

Délután volt az ének és torna vizsga.
 Dudás József igazgató, mint az ének elmé-
 leti és gyakorlati oktatója, igen szép ered-
 ményt mutatott föl a növendékek hangjegy
 ismeretével, különösen tetszetek a két
 hangra betanított hazafias dalok, mit a
 Rákóczy induló szabatos előadása feje-
 zett be.

Azután a rajz és kézimunka kiállítást
 tekintették meg az érdeklődők.

Szép eredményt mutatott föl Visontay
 Erzsébet tanárnő a rajztanítás terén a
 fiuknál, meglepően szép, tiszta és nagy
 gyakorlatra valló rajzokat volt alkalmunk
 látni, melyek felsőbb osztályu növendékek-
 nek is dicséretére válhatnak. Azonban ezek
 csak szorgalmi lapok voltak, az alap rajz-
 tanításról lapokat nem láttunk.

Ugyanolyan eredményt láttunk a leá-
 nyoknál a kézimunkáknál és itt ki kell emel-
 nünk Saffran Róza szakavatott és lelkiismer-
 meres buzgalmát, mert láttunk kézimun-
 kákat, melyek nem egy, de több évi
 gyakorlatnak is szép eredményeül szol-
 gálhatnak.

Jeles növendékek a szabadkézi rajzban
 Kugler Mihály, Vaczek Béla, Nagy Pál és
 Gerl Árpád, a kézimunkában Györe Katalin,
 Ungár Jolán, Bogyó Mariska, Bedekovics
 Róza és Kulcsár Irén, ugyanez az eredmény
 Saffrannál az alaprajz tanításban is.

Meg kell említenünk Kováts Béla sike-
 res mértanirajz tanítását, igen szép, tiszta,
 pontos rajzokat láttunk Dobozi Bénitől, Kug-
 ler Mihálytól, Czina Gézától. — Ki kell e-
 melnünk a leányok német nyelvtani vizsgá-
 ját nagyon szép eredménnyel.

Aztán következett a torna vizsga,
 melyet már nagyszámu és diszes közönség
 nézett végig.

Valóban pompás és ritka élvezetet
 nyújtott az egyenruhás növendékek csapata,
 midőn a tornaterre katonásan felvonultak
 és sorrendbe állottak.

Először a leányok mutatták be kiváló
 ügyességüket, Visontay Erzsike tornatanárnő
 vezénylete alatt. Mindenkit meglepett a
 szabatos mozdulatok, sor, csoport, a játék
 gyakorlatok, melyek a tanárnő nagy szakér-
 telmére vallanak. A leányok torna gyakor-
 latát egy tornainduló fejezte be, mit a
 növendékek kecses test és láb mozdulatokkal
 kísérték s melylyel, valamint az egész pro-
 dukcióval zajos elismerést és tapsot arattak.

TÁRCZA.

Remény nélkül.

Ne kérdezd, hogy miért vagyok
 Oly szomorú s bánatos;
 Mert ha kérded, a lelki kin
 Annál fájóbban mardos.

Ne szakgasd fel hát sebeit
 Mélyen érző szívemnek,
 Ugyis, — látja a jó Isten,
 Hogy mily nagyon szenvedek.

Reménységem, boldogságom
 Eltemetve örökre:
 Nem maradt meg fájdalomnál,
 Romnál egyéb belőle.

Nincsen vigasz már számomra
 Az életben, nincs többé.
 Csak az, hogy a bánat és kin
 Nem tart mindig örökké.

Majd, ha egykor koporsómat
 A sirba leeresztik:
 Bú, fájdalom és szenvedés
 Mindörökre megszűnik.

Utoljára csak az bántja
 Rég zaklatott lelkemet,
 Hogy tan nem lesz senki, aki,
 Megsiratna engemet.

Péter Sándor.

A levélírás természetrajzáról.

Az „Abony“ eredeti tárczája.

Irta: Dr. Blgrd.

... Betoppan hozzám hangos „Jó reggelt“
 kívánva a levélhordó és letesz az íróasztalomra
 egy csomó levelet. Hirtelen bizonyos foku izga-
 tottság vett rajtam erőt. Mert minden levélben a
 a kíváncsiság esintalan ördöge rejlik; minden le-
 vél érzéki ingernek a kiváltója. Akaratlanul is
 agyunkba tölul a kérdés. „Mi lesz benne?“ Igaz,
 már megtanithatót volna bennünket a mindennapi
 tapasztalat arra, hogy nem lesz benne semmi, a
 mi azt a kíváncsiságot igazolná. Százszor csalódtunk
 ilyentormán, de a legközelebbi alkalommal megint
 csak lépre megyünk; s elpusztithatatlan könnyü-
 séggel újra odaajuk magunkat ezen kejes izgalom-
 nak. Életünk ugyanis meglehetősen egyhangú;
 nem csoda tehát, ha olyasmi után vágyódunk,
 olyasmi után sóvárgunk, a mi máshonnan, idegen-
 ből, messze földről jön. Ime levél jött! Mi minden
 rejtőzhetik ez igénytelen, külsejü borítékban? Két
 sor benne átalakíthatja, a betűnek folyását; lehet
 az akár jó, akár rossz, de mindenesetre változást
 idézhet elő. — Ha igaz az, amit egy írásszakértő
 amaz izgalmas pör alkalmával mondott, mely néhány
 évvel ezelőtt az egész világ színe előtt lefolyt: „Ad-
 jatok nekem egy pár sort bárkitől, s én akasztófára
 hozom az íróját.“ — akkor igaz az is, hogy ilyen pár
 sor, a mely levél alakjában kerül szemünk elé,
 élet-halál kérdése lehet.

Homályos gondolatok, zürzavaros érzések ost-
 romolnak bennünket hirtelenül, mindaddig, míg a bo-

riték ideges felbontásával meg nem fejtettük azt a
 nagy rejtvényt, mely esetleg abban áll, hogy
 Gyula barátunk kölesön kéri Eötvös „Utazás a
 hold körül“ című könyvét, mert különben kény-
 telen volna azt megvenni. Hirtelen visszazökke-
 nünk a rendes kerékvágásba; megvigasztalódunk,
 hogy minden a réginél marad, hogy amaz előre-
 láthatatlan valami semmibe foszlott szét, de más-
 nap újra kelepcebe csal bennünket fantáziánk s
 ugyancsak megtréfál bennünket.

Természetes, hogy a megszokás elhalványít-
 ja a levélnek izgalmas érdekességét, hogy idővel
 a hatás tompul, melyet reánk gyakorol. Nem így
 azonban annál, aki nem irt sehová, senkinek s
 egész váratlanul kap levelet. Esemény az reá néz-
 ve, annak tüntetik fel — ha nem tévedek — az
 egyptomi hasznos könyvek is. Igaz, hogy napja-
 inkban, a mikor a reklám lépten-nyomon üldözi
 az embert s egy Singer-léle varrógép ajánlata, a
 Mauthner magkereskedésnek prospektusa vagy a
 magyar remekírók terjesztő vállalatának hirdetése
 levélitokba burkolózik, a levél is veszít napról-
 napra érdekfeszítő titokzatosságából. S mégis meg-
 hökkenünk, ha a czinzetten ismeretlen kéznek
 irását látjuk.

— Ugyan ki lehet az? Kérdezzük gondolat-
 ban; megnézzük a czimzést megegyszer, mintha
 belőle az íróra akárnánk következtetni, s csak
 akkor bontjuk fel a levelet, hogy végre véget
 vessünk az úgynevezett fejtörésnek, ha lát-
 juk, hogy a találgatás eredménytelen, miért nem
 elégítjük ki kíváncságunkat azonnal? Sajátságos
 ferdeség az, melynek rabjai vagyunk, a nélkül,
 hogy az okát tudnók megmondani.

Végül a fiuk tornamutatványait láttuk, melyek — megfelelő tornaeszközök hiányában — persze csak sor, csoport és kézírud gyakorlatokra szorítkozhattak.

Nagy tetszést arattak katonai sorgyakorlataikkal, precíz, egyöntetű csapatmozdulataikkal s végül a tornainduló éneklését kísérő harczias produktumaikkal.

Lelkes éljenzések és tapsok között üdvözölték a buzgó igazgató-tanárt a pompás sikerért s üdvözöljük mi is itt e helyen mindnyájukat a hétfői feledhetetlen szép napért.

A tulajdonképeni záróvizsgálat, az összes más tantárgyakból pénteken tartattak meg, melyekről a tanári kar, illetve az igazgató-tanár külön iskolai értesítőben számolt be.

Gyönyörű záró ünnepély fejezte be szombaton délelőtt a vizsgálatokat, mely a „Hymnus“ zsolozsmáival kezdődött, s melyen kiosztattak a következő jutalom díjak: Nagy Pálnak a Komáromy József féle alapítvány 25 koronás, Gerl Árpádnak a „Tanuló ifjuság“-féle alapítvány 20 kor. Neruzsel Mariskának a város 20 kor. és Krausz Gizellának ugyancsak a város 20 korona jutalom díjja kitűnő tanulásukért és szorgalmukért, kiosztattak több jeles irodalmi művek is jutalmakul.

Az igazgató szép, emelkedett beszédben bucsuzott el a növendékektől, s kötötte lelkükre a szorgalmas és jó magaviseletet a szünet alatt is — a viszontlátásig.

Azután szép költeményeket szavalt el néhány növendék és lélekemelő hazafias dalokat zengtek el, végül a „szózat“ lelkes hangjaival a lelkes ünnepély véget ért.

Midőn mi, mint a nyilvánosság részrehajlatlan organuma, az év eredményével, a vizsgálatokon látottak és tapasztaltak alapján beszámolunk, az e fölött érzett

örömünk közé lehütőleg, leverőleg hat ránk, de azt hisszük minden értelmesen gondolkodó emberre, hogy nem áttallanak egyesek, — kiknek épen főfeladatuknak kell tekinteniök nagynehezen kivívott új intézményünk gondos ápolását, — a közönyösségük tetejébe még az iskola jó hírneve ellen irányuló alattomos fondorlatokkal áskálódni.

Az ily kicsinyeskedés nem méltó hozánk, de nem engedhető meg.

Undorral fordulunk el az ily inszinuációktól és utasítjuk azokat vissza, melyeknek kárát senki más, csak egyedül mi vallhatjuk.

De azonkívül, hogy ezt mondjuk, kijelentjük, hogy ha még egyszer ilyesmiről hallunk s meggyőződünk, kötelességünk tudatából kifolyólag kiméltlenül feltárjuk ezt az alattomoskodást és megnevezzük azon egyéneket, kik nem röstellenek a popularitás és más egyéb célok szolgálataiban ily eszközökkel élni.

Consummatum est.

Az abonyi róm. kath. hívek régtől húzódó párbér megváltásának kérdése megoldódott, nem kételkedünk, hogy az összes hívek megelégedésére.

Szerdán tartott a képviselőtestület r. kath. tagjai által közgyűlés, melyen a világi hatóságot, törvényhatósági megbízatás folytán a főszolgabírói hivatal képviseletében Ney Géza szolgabíró, az egyházi főhatóságot a váci püspök kiküldötte ft. Matesiékzy János kanonok, az abonyi róm. kath. egyházat ft. Léway Mihály apát-plebános s a helybeli rkath. híveket a csaknem teljes számban összegyűlt rkath. közgyűlési tagok képviselték.

A gyűlést a bíró nyitotta meg, jegyzőkönyv hitelesítésére Komáromy József és Kubicsék János gyűl. tagokat kérve föl. Azután a kiküldött kanonok változta a gyűlés célját, méltányosságra és böles belátásra híva föl a jelenlévőket. Felolvasta a püspök leiratát az egyezkedés főbb pontjaira nézve és előadta, hogy Abonyinak 11200 rkath. lakosa lévén, közsokas szerint minden 1000 lakosra 200 pár számítottatik, ez alapon tehát a párbér illetményt 3 frtjával számítva 4800 frt.

Érdekesek az emberek akkor is, a mikor levelet várnak — s hiába vártak. Egy szóval előbb meglesik a levélhordót — vagy esetleg maguk is elmennek a postahivatalba — persze a hivatalos óra előtt: „Kérem, van-e levelem?“ A szolgálattevő hivatalnok megnéz futólágoosan egy rakás levelet s a világ legunalmasabb arckifejezésével kimondja a haláltételeként reá nehezedő szót: „Nincs!“ — „megfoghatatlan“ — morog bosszusan a mi emberünk s mérges tekintettel végig nézi a hivatalnokot, mintha szegény ő volna az oka a levél elmaradásának. Külömben is erős kétséget támaszt benne a tényvalóságára iránt a hivatalnok közömbössége és felületessége.

Hát még az olvasásnál! Az egyik végig betűzi a dátumtól kezdve egész az aláírásig; a másik előbb a főpontokat keresi s csak azután merül el a részletekbe; a harmadik a közepén kezd az olvasást, a hol a levél velejét véli megtalálni; a negyedik hangosan olvassa, bár egyedül van s különös nyomatékkal hangsúlyozza a reá nézve hízelgő részeket; az ötödiknek szeme felületesen siklik el a tartalom, míg egy ponton meg nem akad, a melyen soká gondolkodik; van olyan is, ki a levél tartalmát élénk arckifejezéssel és megfelelő kézmozdulatokkal kíséri, a ki szokása szerint a legörvendetesebb híreknek is ránezza szedi homlokát, mintha azt valamely zeneszerző rendelkezésére akarja bocsájtani, hogy kotta-papíros hiányában oda firkálja a hangjegyeket. Van olyan is, a ki olvasás közben a helyesírási hibákon bosszankodik s mint a „Fliegende Blatte“ pedáns tanára azokat javítgatni szereti. S így tovább ad infinitum. — Számítalan az ilyen apró sajátság, ezerféle az árnyalatai, mert befolyással van rájuk

párbérnek kell befolyjni, ennyi illeti tehát a lelkészt, ezt ajánlja elfogadásra.

Elsőnek Sivó Miklós szólalt föl, mint a rkath. egyház gondnoka s kijelentette, hogy miután tudomása van arról, hogy bold. Huszár Antal idejében a legrosszabb évben is befolyt 6000 frt. párbér, a kanonok által javasolt összeget nem sokalja.

Szép beszédben méltatta Kubicsék János ft. Léway Mihály apát érdemeit, jó szívet, lelket, a szegények gyámolítóját, a pápi állást, s az izzal járó reprezentális funkciókat, — szintén méltányosságra inti a gyűlés tagjait.

Majd ft. Léway Mihály apát fejtette ki álláspontját a kérdéssel szemben s formulázta a megváltási összegnek miként való felhasználását, melyből 2 káplánt, 2 harangozót kell kifizetnie s tartania.

Végül Komáromy József tett indítványt, melyszerint szavaztassék meg egy összegben 400) forint, melyből a két harangozó fizetésébe 1400 korona számítottassék.

Erre Somodi István előterjesztette a stólára vonatkozó óhaját, oly formán, hogy a stóla redukáltassék.

Minthogy ft. Léway apát e tekintetben megnyugtató kijelentést tett, a többek között, hogy az esketési napokon délután is lehetőleg mérsékelt díj lesz fizetendő — a közgyűlés egyhangulag elfogadta Komáromy József indítványát, melyhez úgy a kiküldött kanonok, mint ft. Léway apát is hozzájárulván, a jegyzőkönyv nyomban elkészített és aláíratott.

E szerint tehát a párbér megváltás összege 4000 frtot tesz ki, mely összeg a képviselőtestület rk. tagjai által megállapítandó kules szerint vetetik ki és szedetik be a község előjárósága által a képviselőtestület garantiája mellett.

A kiküldött kanonok nagy örömeinek adott kifejezést az ügy ily szép, békés és egyhangulag történet rendezése felett, mely dícséretére valik Abony község értelmes közönségének. Ezzel a nevezetes gyűlés, a főpapok lelkes éltetése közben véget ért.

Hát idáig megvolnánk, de hát mi lesz azzal a kulescal? Hogy mi lesz, azt érdekesen illusztrálja egynéhány párbeszéd, mely a gyűlés közben lefolyt.

Egyik városatya p. o. birtok aránylag óhajta a kulesot megállapítani. A másik városatya azonban abba már sehogy sem egyezik bele, fizessen mindenki egyformán. Hát kérjük szépen ez olyan formán hangzik, mint „egyenlő teher viselés!“ C. akhogy annak épen ellenkezője. Az egyenlő teher viselés az, hogy mindenki anyagi erejéhez képest vegye ki a maga részét a teherből.

Hiszen pragreszív adó rendszert óhajtunk más adózási tereken s ha az ott igazságos, annak kell lenni másutt is.

a temperamentum, a hangulat, s egyéb körülmény is. — Nem mindenki tud ám levelet olvasni. Ki ne ismerné azt az elkopott, harmadrendű viczszamba menő mesét, hogy haragra lobbant a szigoru apa, mert fia — nézete szerint — parancsoló módorban merészelt pénzt kérni; temperamentumánál és hangulatánál fogva t. i. így olvasta a sürgönyt: „Édes apám küldj pénzt!“ — míg a jó szívű, szelid lelkű felesége föl nem világosította: „Hiszen olyanszépen kér: Édes apám, küldj pénzt.“ C' est le ton, qui fait la musique.“

De abban egyformák vagyunk mindannyian — merem állítani, — hogy örömmel s szívesen veszünk leveleket, nemcsak közel álló embereinktől, kedves rokonainktól vagy ismerősöktől, hanem egészen idegenektől is. — Azt hiszem nagyon fontos személynek érzi magát az ember olyankor, ha a levélhordó levelet hoz. Körülbelül mint egy minister, aki audienciát ad. Csakhogy ebbe az örömben is belegyül egy csepp öröm; mert aki levelet kapni akar, annak írni is kell s abban úgy hasonlítunk egymáshoz mint egy tojás a másikhoz, hogy az utóbbit nem igen szeretjük. Dícséretes kivételt képez talán e tekintetben az emberiség szebbik része, a kinek tolla alól a kedves s mindig szeretetreméltó, a szívelbűvölő és szépenegésű szavak árjának hullámai gyakran csak úgy hömpölyögnek mint a Nilus habjai, melyek a szomszéd területeket is elárasztják. (Zárjelek közt megjegyzem, hogyha a gondolatok folyamata túlarad és a rendes mederből kilép — létrejön a postscriptum. De ez csak a nők privilegiuma.)

(Vége köv.)

Rettegünk-e talán az ismeretlentől, a váratlantól? Nem mindenki fel ilyesmitől! Mert vannak emberek, a kik türelmetlenségükben nem csak a borítékot, hanem magának a levélnek egy részét is elszakítják, s nemcsak a magukét, hanem a másét is, ha tévedésből kezükbe-került. Nem régen tanuja voltam ilyen érdekes jelenetnek. Belép a levélhordó két levéllel kezében. A házi úr elebe szalad — s a levelet a levélhordó kezéből kiragadja, izgatott erőlködéssel a levelet felbontani — egy pillanat műve volt. Hiába tiltakozott a levélhordó: „Ez itt kérem a kegyedé“ — az én ismerősöm visszavágott elég meggondolatlanul: Mind-egy az!

Vannak viszont emberek, a kik a legnagyobb külömbiséggel, mondhatni angol hideggyérrel járnak el. Előveszik zseblyük legelrejtettebb zugából a tollkésüket, felhajtják a borítékot nagy pedanteriával, rendithetetlen stoikus nyugalommal, mintha valami orvosi műtetet végeznének, visszateszik a tollkést ugyanolyan czeremóniával a tokjába s csak azután fognak hozzá az olvasáshoz, épp oly higgadtan, és oly lassan, mint az eddigi műveletet is végezték. Azt hihetné ugyan az ember, hogy ezek inyenczek, a kik idegeiket szándékosan kiteszik a bizonytalanságnak kéjes, édesen bizsergető ingereinek, mint a kártyás, a ki valóságos önkínzással „gusztálja“ azt hiszem ez a terminusa — a várt kártyát, hogy ilyen módon fokozza a titkos öröm élvezetét, ha a kártya esetleg beüt.

Furesa mindenesetre, hogy minden embernek megvan egy bizonyos külömbössége, hogy ne mondjam, bogara, a mikor levelet felbontja és olvassa. A legegyszerűbb dolog a világon az, s mégis mindenki másképpen teszi.

Ha valaki nem tagja — pláne nem választott tagja — a képviselőtestületnek, az beszélhet és tehet úgy a hogy tetszik, a hogy „kelebinek jól esik,” — de a kit a nép választ be saját képének viselésére, ügyeinek lelkiismeretes vitelére, érdekeinek becsületes, igazságos megvédésére, a közügyek tisztességes intézésére, annak nem szabad, nem lehet más, külön érdeke, mint a népe, azé a népe, a mely őt a polgári erények legszebb, legmagasztosabb s legdrágább jutalmával, a bizalmával ajándékozta meg s ezzel neki a jogot adta.

Az egyezés szerint a párbér kivétel ez év január 1-től eszközöltetik, a hozzájárulás arányának kulcsa tehát hamarosan megállapítandó, akkor elvállik, kik akarják a nép javát. A megtorlás eszköze, a választások alkalmával, ez év végével a nép kezére vissza száll. Éljen vele okosan a maga javára. „right man on the right place!”

T.

Tanítók gyűlése.*)

Az ujszász — szolnoki kath. tanítói egyesület f. hó első felében esütörtöki napon tartotta évi rendes közgyűlést Szolnokon, a Constantin iskola egyik feldíszített tantermében. — E gyűlésre a tanterületből mintegy 50 pap, nő és férfi tanító jött össze, akik jó szokás szerint d. e. 9 órakor a Szt. Ferenczrendiek templomában „Veni Sante,”-val egybekötött szt. misét hallgattak, ahonnan a gyűléshelyére vonultak fel. Pontban 10 órakor Ft. Léva y Mihály apát-esperes abonyi plebános, mint a kerület tanfelügyelője s az egylet elnöke a jubiláris év alkalmából XIII Leó pápát méltató gyönyörű szónoklattal nyitotta meg a gyűlést. A pápa jelszavát — „az én igazam az élőhitben vagyok” — ajánlotta a tanítóság figyelmébe s lelkesítette őket annak megvallására, annak törhetlen s ingást nem ismerő hirdetésére, megvédésére. A megnyitóbeszéd elhangozván, többek felkérése folytán Halász Péter rékasi tanító üdvözölte Ft. Léva y elnököt apáttá történt kinevezetése alkalmából. A figyelem, látható örömet okozott.

Szücs István által szerkesztett mult ülés jegyzőkönyve s az azt kísérő egyházhatalósági helybenhagyó leirat tudomásul vétetett.

Bogyó Sándor társelnök meghatva mond köszönetet az egyletnek eddigi bizalmáért — nyugalomba vonulása következtében — lemond állásáról, békés és hasznos munkálkodást kíván az egyletnek. A lemondással kapcsolatban Ft. Léva y elnök tolmácsolja azt a számos elismerést, melyet Bogyó Sándor a miniszterium, egyházfőhatóság, a kir. tanfelügyelő, a főispán, főszolgabírórság részéről nyert. Erre a kiérdemült ig. tanítónak többen gratulálnak.

A megüresedett társelnöki állásra Schlosser László indítványára mint a kerületben legidősebb tanfőfiút Cservenyicz Pál tőszegi kántortanítót léptetik fel s egyhangulag meg is választják. Cservenyicz köszönetet mond a bizalomért s törekedni fog az egylet felvirágoztatását előmozdítani.

Várady János pénztáros beszámol az egylet jövedelméről és kiadásáról, miből kilunik, hogy a bevétel volt 559 korona, kiadás pedig 518 korona 25 fillér, a maradvány — mi a mult évben tett alapítványhoz fog csatoltatni — 40 kor. és 75 fillér. A pénztárnoki jelentés s a 2000 koronáról szóló alapító levél, mely jövőben a kerület tanító gyermekei részére a váci alumneumban feldíjas, esetleg ingyenes ellátásra adja meg jogszímet — helyesléssel tudomásul vétetett.

Boldizsár Pál rékasi kántortanító 20-as számkörben az első osztály növendékeivel gyakorlati tanítást szándékozott volna bemutatni, azonban mivel a Constantin iskolában a kanyaró járvány miatt a vizsgák már megtartattak, gyermek nem létében — a gyakorlati tanítás ez alkalommal elmaradt.

Szépen összeállított s ügyesen átgondolt felolvasást tartott Ludányi Margit a Constantin iskola egyik szimpatikus tanítónője ezen című tételről: „Imában és a munkában keresünk vigaszt.” A korrekt és tanulságokban gazdag értekezést élénk helyesléssel s elismeréssel fogadta a közgyűlés.

*) Minthogy a tanítói egyesületek működése közművelődési szempontból nagyon is közelről érdeklik a társadalmat, azért az azok lefolyásáról írott közlemények lapunkban mindenkor helyet találnak; had lássa a társadalom, hogy tanítóink egyletileg is igyekeznek a nemzeti kultúrát előmozdítani. Fenti cikk közlése lapunknál feltorlódtott anyaghalmoz miatt maradt ily későre.

A bírálóbizottság jelentése alapján, a kitűzött 20 és 10 koronás aranyokra az egész kerületből csakis két pályamű érkezett be. — Minek nem lehetett egyéb oka, mint a pályatételnek a nehézsége; mert, hogy „Mit tegyen a tanító, mint jellemképző, hogy tanítványai hitükben szilárd jellemű emberekké legyenek” nem tartozik a könnyebben megoldható tételek közé. — A beérkezett pályaművek nem érték el ugyan a megkívántató abszolút becsértéket, mindazonáltal tekintettel a példás buzgalomra a jutalomdíjak kiadatni véleményeztettek.

Az első díjat Halász Péter rékasi, a másodikat özv. Nimseviensné, Sellagovits Mária szolnoki (Constantin iskolai) tanító, illetőleg tanítónő vitte el.

Ft. Léva y előterjeszt egy központi átiratot, mely a „Csávolszky” alaphoz való hozzájárulásra szólítja fel az egyletet. Ft. elnök szép szavakkal jellemzi az egyházmegye érdeműs főtanfelügyelőjét, Csávolszkyt, mire az egyesület tagjai készséggel nyitják meg erszényüket s mintegy 80 koronát rakosgattak össze az alap növelésére.

Sztronga Imre györgyei tanító kegyeletesszavakkal indítványozza a most lelépő társelnöknek, Bogyó Sándornak tiszteletbeli társelnökké leendő megválasztását; mihez a közgyűlés egyhangulag hozzájárul.

Egy alapos készséggel megírott tanulmányban Schultz Imrét, Magyarország hírneves paedagógusát s annak kitünően szerkesztett képes Reál Olvasókönyveit, Számolókönyveit, Mintalecke gyűjteményeit, Veverán István mutatta be hazafias jóakarattal a közgyűlésnek. A kartársak közül többen megígérték a felolvasónak az ajánlott könyvek bevezetését, sőt egyesek egyházhatalósági rendelet kieszközlésével fogják Schultz könyveinek elterjedését előmozdítani.

Ft. Léva y, pestvármegye érdeműs kir. tanfelügyelőjének, Tóth József kir. tanácsosnak, 25 éves jubileuma alkalmából, táviratilag óhajtaná az egyesület üdvözlését tudomására juttatni. A közgyűlés az indítványt lelkesedéssel fogadta.

A központban tartatni szokott gyűlésekre az egyesület képviselőjeként Cservenyicz Pál és Schlosser László küldettek ki, melylyel a gyűlés tárgya kimerítettén, Ft. elnök a három óráig tartó közgyűlést, — rekapitulálván a megnyitó beszédben mondottakat — a pápa lelkes éltetésével berekesztette.

A fellobozózott „Constantin” iskolából a tanító-sereg, magyaros konyhájáról s kitünő borairól híres Ujváry György vendéglőjébe vonult, ahol menten hozzálátott az étkezéshez, ami mindenestre jól is eshetett tanítóinknak, mert arra először is derekasán rászolgáltak, másodsor pedig, hogy — izletes volt az ebéd. — Toasztokban sem volt hiány. Ft. Léva y nagyhatású beszédben a tanítói összetartást éltette. Polónyi Mátyás szolnoki állami ig. tanító és ujságíró lelkes felköszöntőjében Ft. Léva yt a kiváló embert, papot, költőt éltette. Sztronga szintén ilyen tartalmu toasztot mondott Ft. Léva yra. — Ft. Léva y a vendégeket Dr. Németh tanárt, mint a szolnoki kath. iskolaszék világi elnökét és Polónyit — köszöntötte fel. Dr. Németh tanár állásánál fogva is hivatva érzi magát arra, hogy az üdvözlésre válaszoljon. Nagy meggyőződéssel az egyesület működését méltatja. A haza fenmaradását biztosító szilárd alapok kiépítésére irányítja a tanítóság figyelmét. Igazán hivatásuknak élő tanítókra, az egyesületre s annak nagylelkű vezérére, Ft. elnökére üritette poharát.

Sztronga, bohókás díkezióban, régi jó pajtását, az imént megválasztott új társelnököt, Cservenyicz Pált éltette.

A toasztok után az egy évre érvényes búcsuzók következtek. Meleg kézszerítással s egy-két jóbaráti szóval mondtak egymásnak Isten hozzádot és sietve igyekeztek a fenyegető felhő elől minél előbb városi, avagy falusi szerény otthonukba visszatérni. Csak Tanító.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk V-ik évfolyamában szerényen, de erős elhatározással küzd a város anyagi és kulturális érdekeiért és munkálkodik előre haladásán. Az új negyed kezdetén tisztelettel kérjük városunk közönségét, hogy ennek a lapnak fennállását előfizetéseikkel támogatni sziveskedjenek, mely csupán az előállítás költségeinek fedezésére szolgál, — mi — a lap szellemi munkásai — nem kérünk semmit, senkitől, beérjük ama tudattal, hogy a

közérdek szolgálatában, tehetségünkhöz képest kötelességünket megtettük s jövőben is meg tesszük.

Mély. tisztelettel

a szekeztőség és kiadóhivatal.

MI UJSAG?

— **A belügyi államtitkár tanulmányton.** Gulner Gyula belügyminiszteri államtitkár Lisznyay Tihámér műszaki tanácsos és vízügyi felügyelő társaságában a héten Szegedre érkezett s onnét a Tiszán lefelé Zentára utazott, hol megtekinti a folyamatban lévő hidépítést is.

— **Juniálist** rendezett a mult vasárnap az iparos ifjuság önképző egylete, melynek bevétele — daczára a változókéony s esős időnek — 128 kor. 56 fill. volt. A jelzett képes-lapokból legtöbbet elárusított Szathmári Teruska, s legtöbbet kapott a világposta lapjaiból Gelez Teruska. Az előbbi egy szép képeslap albummal s az utóbbi 3 üveg illatszerrel ajándékozta meg a juniális rendezősége. E mulatságon felülfizettek: Batta István 3 kor., Hints József és Teszlár Kálmán 1—1 kor., Dobozy Gyula, id. Tóth Mihály és Kaszsa Sándor 60—60 fill. Beviz Joachim, Molnár János és Dobóczki Mihály 40—40 fill. és Német Ferencz 20 fillért. Fogadják úgy az igen tisztelt felülfizetők, valamint a képeslapok elárusítói a juniális rendezőségének hálás köszönetét.

— **Kécske község pénztárnoka** Dr. Szabó Lajos állítólag jogos önvédelmében agyonlőtte a kécskeiek veszedelmes verkedő rémét, az egyik Fekecs gyereket, Zsigát.

— **A Duna Tisza között létesítendő csatorna** ügyében a kiskunfélegyházi határban e héten fejezték be az állami kiküldött mérnökök az előmunkálatokat s a szomszédos városok határában is mindenütt serényen dolgoznak, hogy az előmunkálatokkal mielőbb készen legyenek.

— **Kisgazdák és földmivelők szervezkedése.** A Magyar Gazdaszövetség által létesítendő gazdakörök (földmivelők szövetsége) részére készített alapszabálytervezet már nyomtatásban is megjelent s kapható a Magyar Gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-uteza 10.). A kik a földmivelők tömörítése, jölete és boldogulása érdekében munkálkobia s gazdaköröket létesíteni akarnak, forduljanak nevezett titkári hivatalhoz. Minden gazdakör, illetve községi gazdaszövetség tagja lesz a Magyar Gazdaszövetségnek s élvezni fogja annak támogatását. Fővéletnek a Gazdaszövetség kötelékében a már létező gazdakörök, valamint azon olvasókörök es más egyesületek is, melyeknek tagjai földmivelők és kisiparosok. A melyik gazdakör, olvasókör, egyesület vagy szövetkezet a Magyar Gazdaszövetség kötelékébe akar lépni, forduljon ennek titkári hivatalához (Budapest, Baross-uteza 10.). Minden lelkész, tanító, jegyző és intelligens gazda hazafias dolgot cselekszik, ha községében a gazdakör létesítését (földmivelők szövetkezését) előmozdítja.

— **A humánus miniszter.** Plész igazságügyminiszter humánus rendeletet adott ki ama földművesek érdekében, kiknek valami suskusért hosszabb-rövidebb időre ilyenkor a mezei munkálatok fő-szezonjában kell fogságba vonulniok. A rendelet szerint a kihágásokért és kisebb büntettekért elítelt gazdak és mezei munkások csakis a mezei munkálatok szünetelése idején kényszeríthetők büntetésük kitöltésére. A minisztert eme rendelet kibocsátásánál az a humánus elv vezérelte, hogy egyes családokat a mezei munkálatok idejére ne foszszanak meg kenyérkeresőjüktől.

— **Mint értesülünk,** a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó bank, ezen előzékenységeről általánosan ismert, előkelő fővárosi pénzintézet ujabban jelzálogosztályt nyitott s ajánljuk mai számunkban megjelent idevonatkozó hirdetését különösen gazdaközönségünk figyelmébe.

— **Mátyás Diák.** A ki a hosszú es eseménytelen nyári napok unalmából nem akarja a maga részét kivenni s a ki kellemesen akar mulatni, az egész jól teszi, ha a Mátyás Diákot megrendeli. Ez a legnagyobb terjedelmű és legelterjedtebb magyar élezcslap minden számában 30—40 kitünő karrikaturát és adoma-illusztrációt ad s már rajzai tekintetében is első helyen áll. Közöl: kitünő humoreszket, csattanós adomákat, a mint aktuális politikai viczczeteket is bőven ad. Talányrovata gazdag és változatos. A Mátyás Diákot Murai Károly szerkeszti s a Wodianer F

és Fiai lapkiadó cég kiadásában jelenik meg. Előfizetési ára: negyedévre 3 korona. Félévre 6 korona. Az előfizetés minden időben megkezdhető. Levelező-lapon történő megkeresésre a kiadóhivatal (Budapest, IV., Sarkantyus-utca 3.) ingyen és bérmentve küld mutatványszámot.

— **Az angol koronázás.** szemképrázató ünnepségei felé fordult az elmúlt napokban az egész világ érdeklődése. S tény, hogy e koronázás ódonszerű jellegével, középkori brit szokásával ritka látványosságnak ígérkezett. A „Budapest”, amely az egyetlen számottevő illusztrált napilapunk, igen érdekes képeket hozott a koronázás előkészületeiről. Egyáltalán nagy előnye a „Budapest”-nek hogy a nevezetesebb eseményeket, mindjárt a megtörténtök után lehetőleg a helyszíni felvételek nyomán képekben is közli. De máskülömben is a „Budapest” valóban megérdemli azt a közkeveltséget, a melyben évek óta országsszerte részesül. Gondosan szerkesztett élénk, jó lap. Vezérezikkeit legtöbbször orsz. képviselők írják, köztük Kossuth Ferencz, a függetlenségi és 48-as párt vezére. Tárca-rovatában irodalmunk majd minden jelesével találkozunk. Hírei megbízhatók, regényei érdekfeszítők. Vasárnaponként „Uj-Budapest” ezimen pompás humorisztikus mellékletet is csatol a főlaphoz. A „Budapest” előfizetési ára: félévre 12 korona; negyedévre 6 korona, egy hónapra 2 korona. Mutatványszámot kívánatra bárki kaphat. A megrendelések a „Budapest” kiadóhivatalához (Budapest, IV. ker., Sarkantyus-utca 3. sz. a.) intézendők.

Egy jó családból való fiú felvétetik nyomdász tanulónak lapunk kiadóhivatalában.

Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó Bank.

Budapest, V., Dorottya-utca 6. sz. saját ház.

Befizetett részvénytőke 30 millió korona.

A bank újabban a

jelzálog üzletet

vette fel üzleti körébe.

Jelzálogkölcsonöket engedélyez földbirtokokra

és városi nagy bérházakra saját kibocsátásu **4 százalékos záloglevelek** alapján 20 éves, 30, 40, 50, 60, 65 és 70 éves törlesztésre a legelőnyösebb feltételek mellett.

A benyújtásokat a leggyorsabban bonyolítja le; minden megkeresést 48 óra alatt választásban részesít.

A padló a mosás által üveg keménységet nyer.

El van ismerve, hogy a Berkes-féle

EMKE

spiritusz padló fénymáz teljesen szagtalan, legjobb, legtartósabb és legszebb fényvel bír.

Kapható:

Havas Ignác

vas és fűszer kereskedésében.

3-3

Könyha berendezések befestésére is alkalmas.

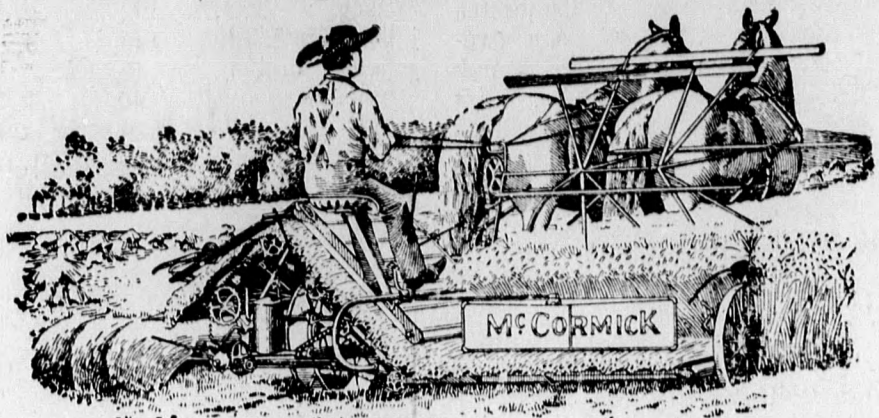
Szárazra törülve tükör fényességet nyer.

Gyorsan szárad egy óra múlva a szoba lakhatóvá válik.

McCormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PÁRIS 1900-ban.

Kéveköti aratógép,
Fűkaszalógép,
Köszörükészülék

„Daisy” marokrakó aratógép,
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonál

gyártmánya.

13-18

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olesó tartalékrészek óriási raktára. Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

Budapest,
V. kerület, Váci-ut 30 szám.

HIRDETMÉNY.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy intézetünk ezentul földbirtokokra jelzalogos bekebelezés mellett tőkét és kamatot magában foglaló törlesztéses kölcsönöket is engedélyez — Ezen kölcsönök

4 és 4 1/2 százalékos kamat

alján engedélyeztetnek és a következő törlesztési részletekben fizetendők vissza. A 4 százalékos kamatuakra | A 4 1/2 százalékos kamatuakra

nézve:		nézve:	
100 kor. után	25 év alatt 7 kor. 35 fill.	100 kor. után	25 év alatt 7 kor. 65 fill.
” ” ”	30 ” ” 6 ” 55 ”	” ” ”	30 ” ” 6 ” 90 ”
” ” ”	35 ” ” 6 ” 30 ”	” ” ”	35 ” ” 6 ” 60 ”
” ” ”	40 ” ” 5 ” 95 ”	” ” ”	40 ” ” 6 ” 20 ”
” ” ”	45 ” ” 5 ” 60 ”	” ” ”	45 ” ” 6 ” — ”
” ” ”	50 ” ” 5 ” 45 ”	” ” ”	50 ” ” 5 ” 80 ”

Ezen összegekben úgy a tőketörlesztés mint a kamat bennfoglaltatik és semmiféle kezelési költség nem számittatik. Kölcsönök bármily magas összeg erejéig engedélyeztetnek.

Közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál

7-10

A CZEGLÉDI IPAR és KERESKEDELMI BANK

Czepléden, Városház épület.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgép, löhőre-eséplők, tisztító-rösták, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek, szecsavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aszál-ekék.

3- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kired maóra ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.